

32. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: 4. razred gimnazije

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Državnoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Državno povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Državnome povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora (svake čestice zadatka) tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljeni prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju. Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Državno povjerenstvo.

PRVIH DEVET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKIH PRILOGA.

3	
---	--

1. Ime jednog gradića postalo je eponim za skup tretmana i proizvoda koji pomažu očuvanju zdravlja, ljepote, ali i liječenju bolesti. Ime je tog gradića _____, a nalazi se u državi čije je ime _____. Selektivni oblik turizma razvijen u obližnjemu selu Francorchamps, prikazanom na fotografiji nazivamo _____ turizam.

1	
---	--

2. Iako većinu poljoprivrednih proizvoda uvozi, američka savezna država čije ime je _____ poznata je po uzgoju gigantskog povrća uslijed specifičnih klimatskih prilika koje vladaju ljeti za vrijeme vegetacijskog razdoblja povrća. Primjerice, u spomenutoj saveznoj državi uzgojena je mrkva teška 8,6 kg i kupus težak 62 kg.

2

3. S više od 300 milijuna turista koji su je posjetili 2023., Francuska je najposjećenija država na svijetu. Grad s najvećim brojem hotela u odnosu na površinu jest prijestolnica Pariz, a na drugome se mjestu nalazi gradić prikazan na fotografiji čiji je ime _____ i u njemu je razvijen selektivni oblik turizma čiji je naziv _____ turizam.

3

4. Duž paralele 45° N razvijen je uzgoj poljoprivredne kulture čiji je naziv _____. Neka od područja na toj geografskoj širini s intenzivnom uzgojem spomenute kulture jesu dolina Willamette u saveznoj državi Oregon u SAD-u, dolina Rhone u Francuskoj, Pijemont u Italiji, obronci Fruške gore u Srbiji i tako dalje. Najveće površine zasađene tom kulturom ima država čije je ime _____, a najveći je svjetski uvoznik najpoznatijega napitka koji se spravlja od te biljne vrste država čije je ime _____.

2	
---	--

5. Najveću čarter flotu na svijetu, s oko 4500 tisuće plovila, zahvaljujući dugačkoj obali, čistom moru i mnogobrojnim otocima ima država čije je ime _____.

Na fotografiji je prikazana najstarija marina u toj državi, osnovana 1964. godine, koja se nalazi na otoku čije je ime _____.

3	
---	--

6. Ime je jedine države u koju se iz Maroka može legalno ući kopnenim putem _____.

Jugozapadno od Maroka nalazi se teritorij čije je ime _____

koji većim dijelom kontrolira Maroko, a manjim dijelom oslobodilački pokret čije je ime _____.

1	
---	--

7. Edi Rama, premijer države čije je ime _____, inače deklarirani katolik, krajem 2024. obećao je uspostaviti suverenu mikrodržavu po uzoru na Vatikan za islamski Bektašijski red u glavnom gradu te države.

1

8. Promotrite priložene fotografije.

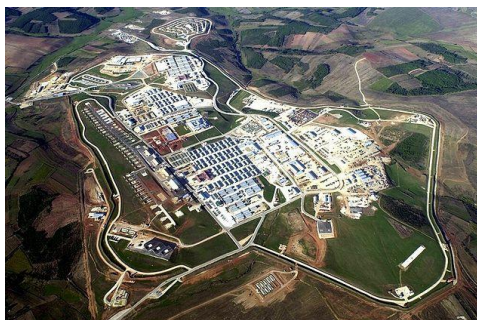

Na fotografiji je prikazana zastava reda koji izdaje najekskluzivniju putovnicu na svijetu, a koju posjeduje svega petstotinjak ljudi. Ime je tog reda _____. Riječ je o međunarodno priznatom subjektu koji ima diplomatske odnose sa 107 država i Europskom unijom, a stalni je promatrač pri UN-u. Osim dviju zgrada u Rimu, kojima se jamči eksteritorijalnost, nema vlastiti teritorij.

3

9. Vojne baze u inozemstvu smatraju se iznimno važnima za moć SAD-a izvan njegovih teritorijalnih granica, omogućujući mu da zadrži prisutnost u područjima za koja „američka vlada utvrdi da su važna za nacionalni interes“. Najveći broj američkih vojnika izvan SAD-a stacioniran je u državi čije je ime _____ i koja se nalazi na području regije Istočne Azije koja se ubrzano militarizira. Najveća američka vojna baza u toj regiji nalazi se na otoku čije je ime _____, a koji ima iznimno geostrateško značenje zbog čega je uostalom bio poprište velike bitke u Drugome svjetskom ratu.

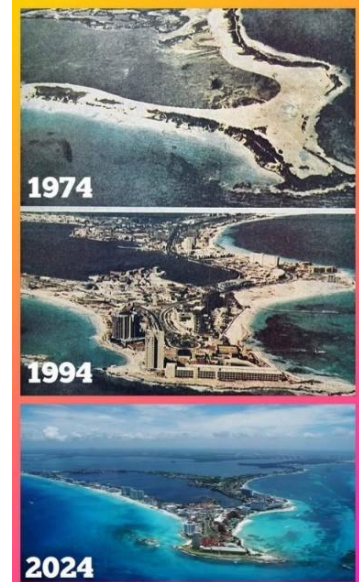
Najveća američka vojna baza na području država bivše Jugoslavije Bondsteel, prikazana na fotografiji, podignuta je 1999., a nalazi se u državi čije je ime _____.

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽITE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

2

10. Na fotografiji je prikazan meksički grad **Acapulco/Cancún** koji se nalazi na poluotoku **Baja California / Yucatán** na obalama **Atlantika/Pacifika**. Do 1970-ih na području grada živjelo je svega nekoliko stalnih stanovnika, a onda je meksička vlada, s ciljem ravnomjernog regionalnog razvoja i primitka stranih deviza, potpomogla podizanje turističkog naselja koje se u međuvremenu razvilo u grad čije metropolitansko područje danas broji više od milijun stanovnika. O opravdanosti projekta svjedoči podatak da je 2023. grad posjetilo više od 21 milijuna turista, a najveći je broj turista došao tijekom **zime/ljeta**.

2

11. Ime je autonomnoga područja na jugozapadu Moldavije označenoga crvenom bojom **Pridnjestrovlje/Gagauzija**, a sastoji se od četiriju **enklava/eksklava**. Ova autonomna teritorijalna jedinica ime je dobila po **slavenskom/turkijskom** stanovništvu koje je dominantno **islamske/pravoslavne** vjeroispovijesti.

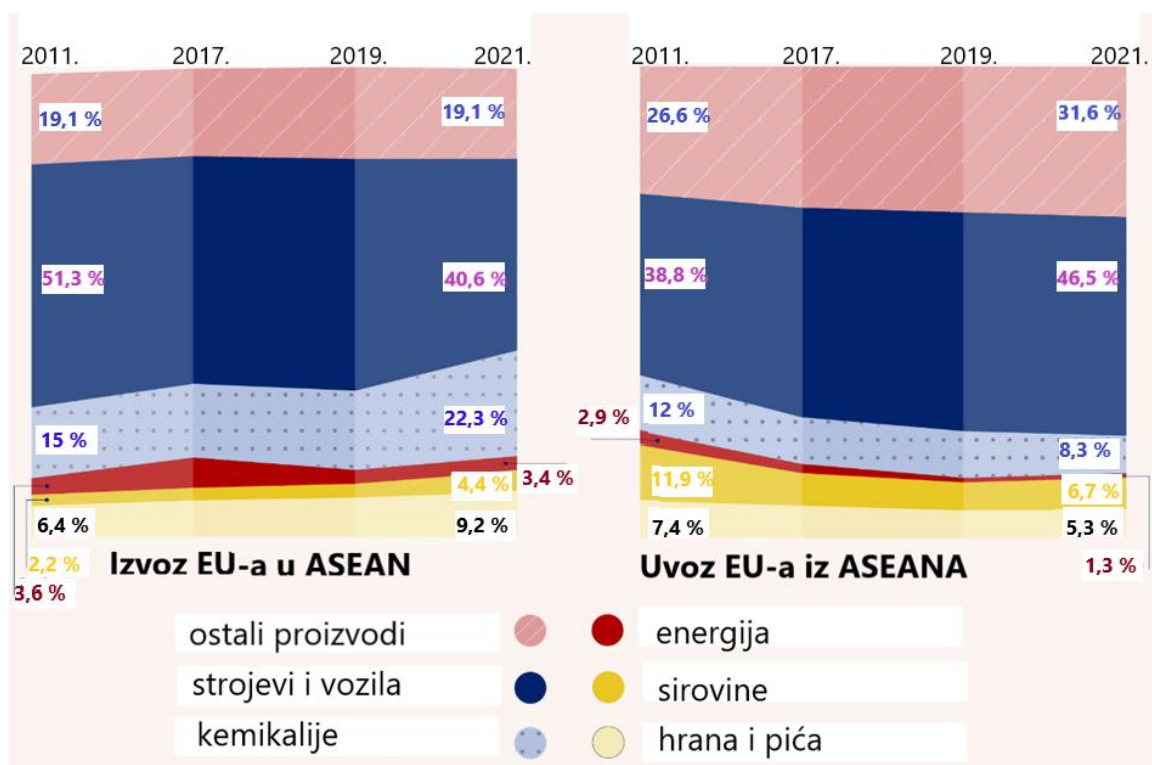
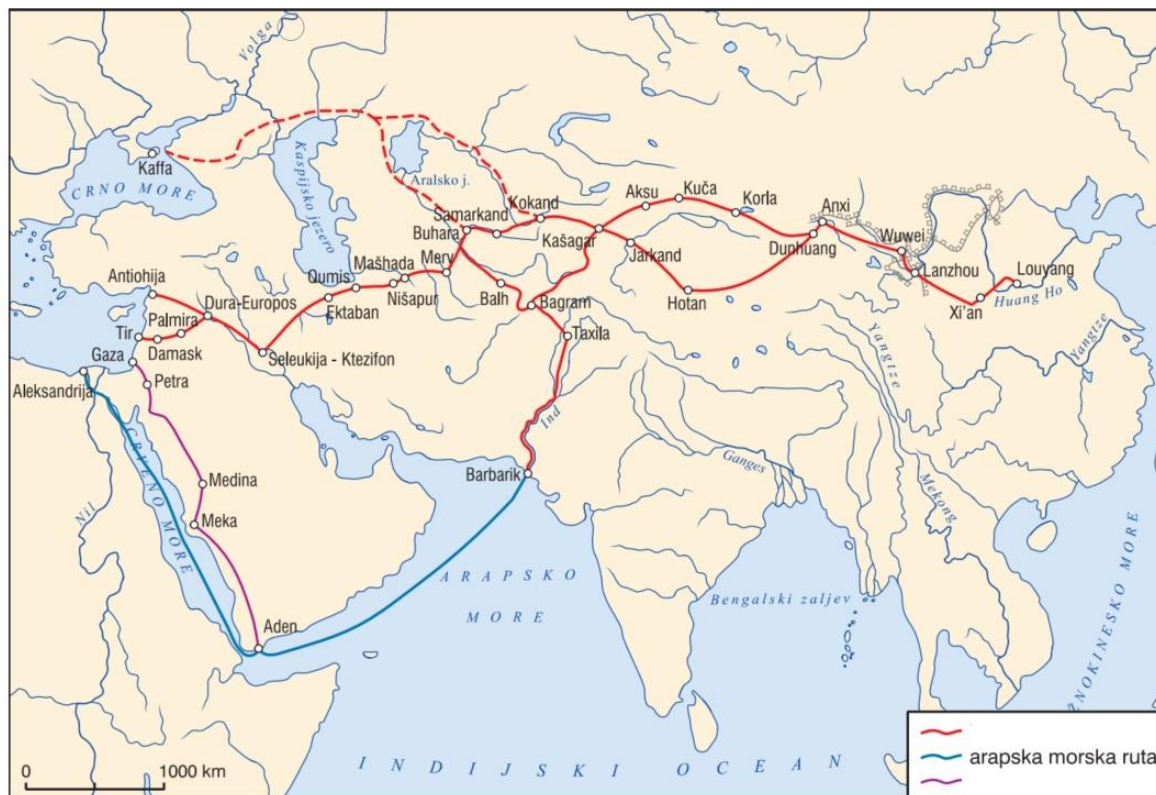

2

12. Na karti je crvenom bojom označena pokrajina **Demokratske Republike Kongo / Republike Kongo** čije je ime **Sjeverni Kivu / Tanganjika** koja je poprište krvavih oružanih sukoba između brojnih pobunjeničkih skupina i kongoanske vojske za kontrolu nad rudama. Ove je godine eskalirao desetljećima star sukob, pri čemu je u borbama poginulo nekoliko tisuća ljudi, a znatno više ih je raseljeno. Pobunjenička skupina M23, pretežno sastavljena od pripadnika tradicionalno ratničkog naroda **Hutu/Tutsi**, uz pomoć susjedne države **Ruande/Tanzanije** zauzela je glavni grad provincije Gomu.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I PRILOŽENOGA DIJAGRAMA.

1	
---	--

13. Koje je ime mreže karavanskih putova, na geografskoj karti prikazanih crvenom linijom, kojom se od približno II. stoljeća pr. Kr. do XVI. st. odvijala trgovačka razmjena između istoka i zapada, tj. Kine i Europe? _____

1	
---	--

14. Koji je od navedenih proizvoda tim putem stigao do Europe? *Jedan je točan odgovor. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.*

a) kakao b) krumpir c) kukuruz d) papar e) pšenica

1	
---	--

15. Koje je ime azijske velike geografske regije koja je danas treći najvažniji vanjski trgovinski partner Europske unije, nakon SAD-a i Kine?

1	
---	--

16. Koja je vrsta proizvoda zabilježila najveći relativni pad u uvozu EU-a iz ASEAN-a?

1	
---	--

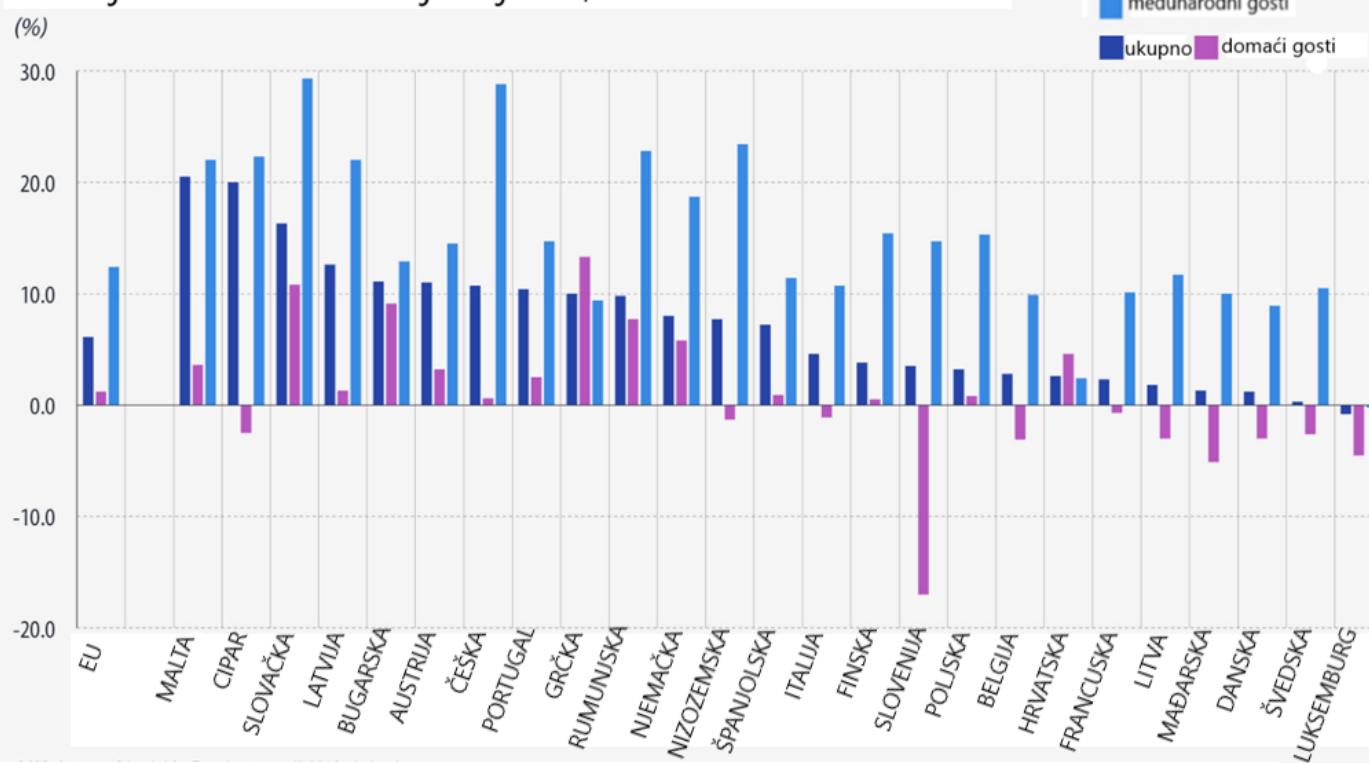
17. Koji je naziv vrste prometa koji uglavnom prevladava u razmjeni proizvoda između država Europske unije i ASEAN-a?

1	
---	--

18. Koji je naziv aromatske smole drva koja se upotrebljava u religijskim obredima i tradicionalnoj medicini, a kojom se trgovalo u zapadnom dijelu Arapskog poluotoka te je i put označen ljubičastom linijom po njoj dobio ime?

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA DIJAGRAMA.

Noćenje u turističkom smještaju EU, 2023. u odnosu na 2022.

*Podaci 2023.: povjerljivi za Estoniju, nedostupni za Irsku

2

19. Koje su dvije države zabilježile najveći rast noćenja međunarodnih gostiju 2023. godine u usporedbi s 2022.? _____

1

20. Kojoj prirodnoj nepogodi izgled duguje Santorini, jedna od najposjećenijih turističkih destinacija države, koja je zabilježila najveći porast noćenja domaćih gostiju 2023. godine u odnosu na 2022. godinu? *Jedan je točan odgovor. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.*

- a) erupciji vulkana b) poplavi c) potresu d) požaru

1

21. Koja se od navedenih turističkih atrakcija nalazi u državi koja je zabilježila najveći pad noćenja domaćih gostiju 2023. godine u usporedbi s 2022. godinom? *Jedan je točan odgovor. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.*

- a) Stari grad Budim b) Palača Velikog Vojvode c) Postojnska jama d) Mala sirena

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽITE POJMOVE UPISOM JEDNOGA BROJA IZ DESNOGA STUPCA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. DVA SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI. ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

Top 10 gradova u međunarodnim dolascima 2024.		
Grad	međunarodni dolasci u mil.	promjena 2023. – 2024.
Bangkok (Krung Thep)	32,4	+ 37 %
Istanbul	23,0	+ 14 %
London	21,7	+ 7 %
Hong Kong (Xianggang)	20,5	+ 19 %
Meka	19,3	+ 20 %
Antaliya	19,3	+ 17 %
Dubai	18,2	+ 8 %
Makao (Aomen)	18,0	+ 26 %
Pariz	17,4	+ 2 %
Kuala Lumpur	16,5	+ 73 %

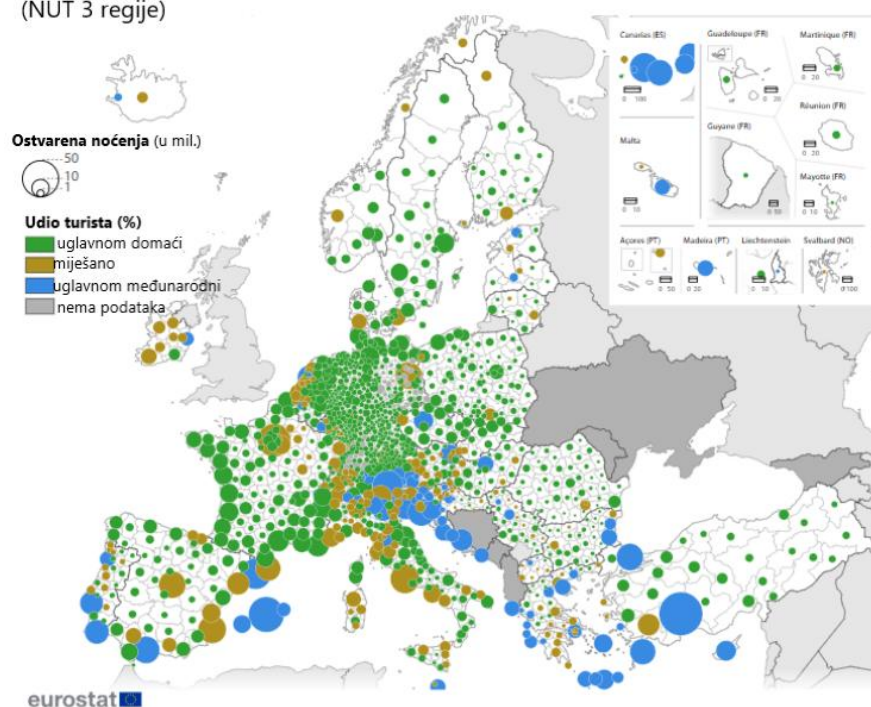
3

22. Povežite državu s odgovarajućim opisom.

_____ Malezija _____ Saudijska Arabija _____ Tajland	<p>1. Država čije je najposjećenije odredište euroazijski grad.</p> <p>2. Država čiji je glavni grad vodeći po broju međunarodnih turista u
 JI Aziji.</p> <p>3. Država čije najposjećenije odredište privlači najvećim <i>shopping</i>
 centrom svijeta.</p> <p>4. Država u čijem je najposjećenijem odredištu razvijen primarno
 vjerski turizam.</p> <p>5. Država čije je najposjećenije odredište rezultat vizne politike,
 ponajprije izuzeće vize za kineske i indijske državljane.</p> |
|---|---|

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE NA VENNOVU DIJAGRAMU S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

Ostvarena noćenja u turističkom smještaju prema porijeklu turista, 2022.
(NUT 3 regije)

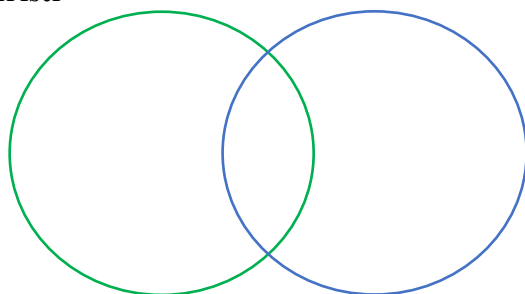

3

23. Navedena obilježja turista razvrstajte na sljedeći način: brojeve ispred obilježja koji se odnose samo na domaće turiste upišite u lijevi dio lijevog kruga, a brojeve ispred obilježja koja se odnose samo na međunarodne turiste upišite u desni dio desnog kruga. Brojeve ispred obilježja koja su im zajednička upišite u središnji dio.

domaći turisti

međunarodni turisti

- 1 Prevladavajući udio noćenja ostvarili su u Rimu.
- 2 Prevladavajući udio noćenja ostvarili su u Berlinu.
- 3 Prevladavajući udio noćenja ostvarili su u Normandiji.
- 4 Prevladavajući udio noćenja ostvarili su na Balearskom otočju.
- 5 Prevladavajući udio noćenja ostvarili su na 5 grčkih otoka među kojima su Kos i Rodos.
- 6 Širok raspon regija diljem EU-a jer su ostvarili većinu noćenja u 960 od 1095 regija NUTS razine.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE I FOTOGRAFIJA.

1

24. Koje je ime hrvatske turističke regije u kojoj je zabilježen najveći broj noćenja u razdoblju siječanj – lipanj 2024.?

„Top 10“ destinacija Hrvatske prema ukupnom turističkom prometu (mjereno noćenjima) u razdoblju siječanj-lipanj 2024. (komercijalni i nekomercijalni promet)

Destinacija	Noćenja	Dolasci
Dubrovnik	1 615 363	547 640
Rovinj	1 335 177	290 104
Zagreb	1 186 261	600 879
Poreč	1 103 184	252 271
Split	1 026 989	372 974
Umag	876 556	220 826
Zadar	750 962	256 853
Medulin	669 794	137 391
Funtana	593 914	116 183
Pula	553 307	155 046
Izvor: HTZ (podatci eVisitor)		

2

25. Koja su od navedenih obilježja karakteristična za regiju s najvećim brojem ostvarenih noćenja? *Dva su točna odgovora. Zaokružite slova ispred točnih odgovora.*

- a) Regija se ističe iznimno povoljnim prometno-geografskim položajem u odnosu na emitivne države.
- b) U sklopu regije nalazi se najprometnija trajektna luka Hrvatske.
- c) Kao noviji elementi turističke ponude ističu se astroturizam u Višnjanu i cikloturizam kao dio Mediteranske rute.
- d) U sklopu regije iznimno je važan vjerski turizam koji se realizira unutar svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske.
- e) Od kulturnih manifestacija regije ističu se Barokne večeri i Međunarodni dječji festival.

3

26. Ispod fotografija pojedinih turističkih atrakcija upišite odgovarajuću destinaciju navedenu u tablici te prevladavajuću vrstu selektivnog turizma prikazanu na fotografiji.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

3

27. Pozorno pročitajte tekst o Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i riješite zadatak kao što je napisano u nalogu.

Međunarodnu trgovinu kroz multilateralne pregovore i sporazume regulira Svjetska trgovinska organizacija, međunarodna organizacija sa sjedištem u Washingtonu. Uz Međunarodni monetarni fond i Svjetsku banku, temelj je modernog svjetskog ekonomskog poretka. Iako se smatra nasljednicom Općeg sporazuma o monetarnom fondu, nije ga dokinula, jer on, uz mnoge druge sporazume, čini osnovu međunarodnoga trgovinskog sustava. Krajem 2024. imala je 166 država članica. Većina ostalih država vodi pregovore za ulazak u organizaciju, a među njima su europske države Bjelorusija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora.

NETOČAN POJAM (NETOČNA RIJEČ)	TOČAN POJAM (TOČNA RIJEČ)